

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jiřího Vyvadila a JUDr. Jaroslava Hubáčka v právní věci stěžovatelky **O. R.**, zastoupené JUDr. Janem Fričem, advokátem se sídlem v Praze 5, Štefánikova 65, za účasti **Ministerstva vnitra**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti podané proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích ze dne 29. 11. 2004, č. j. 52 Az 47/2004 – 32,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích ze dne 29. 11. 2004, č. j. 52 Az 47/2004 - 32, byla zamítnuta žaloba stěžovatelky proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) ze dne 23. 7. 2004, č. j. OAM-266/VL-20-P26-2004, jímž bylo rozhodnuto o neudělení azylu stěžovatelce podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) a bylo rozhodnuto, že se na ni nevztahuje překážka vycestování podle § 91 zákona o azylu. Krajský soud v odůvodnění rozsudku uvedl, že stěžovatelka nevyužila možnosti ochrany prostřednictvím orgánů státu svého posledního trvalého bydliště, neobrátila se se svědectvím o manipulaci s volebními lístky na volební komisi, nesdělila své obavy o život svůj a svého syna, byť oprávněné, orgánům policie na Ukrajině, nevyužila všechny zákonem dané prostředky na obranu sebe a své rodiny v zemi posledního trvalého bydliště, a proto nemůže úspěšně žádat o azyl, který jako institut mezinárodního práva slouží k ochraně uprchlíků v nejkrajnějších životních situacích taxativně vymezených v zákoně o azylu, kdy jsou jim

upírána základní lidská práva v zemi původu a až poté, kdy se nemohou domoci ochrany těchto práv v domovském státě. Výroky napadeného správního rozhodnutí považuje krajský soud za zákonné, neboť v řízení před správním orgánem nebyly zjištěny skutečnosti, které by svědčily pro aplikaci ustanovení § 13, § 14 a § 91 zákona o azylu. Veřejná práva stěžovatelky tak nebyla napadeným rozhodnutím žádným způsobem zkrácena.

Proti tomuto rozsudku podala stěžovatelka v zákonné lhůtě kasační stížnost, jejíž důvod spatřuje v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s., neboť má za to, že v jejím případě jsou naplněna ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona o azylu. Poukázala na to, že Česká republika se zákonem o azylu přihlásila k demokratickým principům fungování státu a zdůraznila, že se tak stalo po více jak 40 letech. V jejím případě je nutno vzít v úvahu, že požádala o azyl na základě svých osobních zkušeností, pocitů a obav, aniž by znala vlastní právní úpravu a její výklad. Uvedla, že se zapojila do volební kampaně a do činnosti volební komise, kde byla svědkem machinace ve volbách v roce 2002. Reakce jejího okolí na její postoje byly negativní, jak popsala ve své žádosti a vyjádření, a rozhodně po ní nelze spravedlivě požadovat, aby vyčkala přímého ataku na její osobu i rodinu, zejména za situace stavu občanských i politických poměrů na Ukrajině v roce 2002, které přetrvávají dosud. Opuštění vlasti není v jejím případě opatřením nahodilým nebo spekulativním. Objektivně se nemohla obrátit na příslušné orgány státní moci ve věci machinací ve volbách, kterých byla svědkem, jestliže tyto nejsou ochotny, popř. nejsou schopny, jí poskytnout ochranu, resp. sjednat v samotném procesu voleb nápravu. Pokud ministerstvo i krajský soud vycházeli ze zpráv citovaných v rozsudku, nelze než konstatovat, že skutečné poměry jsou jiné než tyto instituce uvádějí, a proto i právní posouzení žádosti o azyl není správné. Ministerstvo i krajský soud se nesprávně orientovali na diplomatické zprávy, jejich tón a obsah je zpravidla mírný a učesaný, formulovaný podle okamžitých politických potřeb. Současné poměry na Ukrajině dávají za pravdu tvrzení stěžovatelky o volebních poměrech a v tomto světle je třeba posuzovat její žádost o azyl, odůvodněnou prostou lidskou obavou o svůj další život, který chce sdílet se svou rodinou ve svobodné a demokratické zemi. Charakteristika okolností a důvodů přednesených stěžovatelkou při podání žádosti o azyl naplňují ustanovení o poskytnutí azylu. Proto navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil, věc vrátil k dalšímu řízení a kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek.

Ministerstvo ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedlo, že zhodnotilo potíže stěžovatelky na podkladu informací o zemi původu a dospělo k závěru, že jí uváděné potíže nelze hodnotit jako pronásledování z politických důvodů. Ministerstvo neshledává v rozhodnutí soudu žádná pochybení, neboť stěžovatelka nesplňuje podmínky stanovené v § 12 zákona o azylu, nebyly naplněny ani podmínky pro udělení azylu podle § 13 zákona o azylu a ani zvláštního zřetele hodné důvody podle § 14 zákona o azylu nebyly shledány. I pro řízení o kasační stížnosti odkázalo na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi, které stěžovatelka učinila během správního řízení, a na vydané rozhodnutí. Z uvedených důvodů navrhlo zamítnutí kasační stížnosti pro její nedůvodnost a nepřiznání odkladného účinku.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnila stěžovatelka v podané kasační stížnosti a přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 3 citovaného ustanovení, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Podle § 12 zákona o azylu se azyl udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je buď pronásledován za uplatňování politických práv a svobod a nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Dikce citovaného ustanovení v sobě zahrnuje dva samostatné důvody pro udělení azylu. První spočívá v pronásledování za uplatňování politických práv a svobod a druhý je založen na odůvodněném strachu z pronásledování z taxativně uvedených důvodů. Pouhou nespokojenost se stavem občanských a politických poměrů na Ukrajině včetně výhrad k průběhu voleb v r. 2002, pod tyto důvody nelze podřadit. Při rozhodování o azylu je totiž nezbytné prokazovat konkrétní pronásledování či diskriminaci žadatele o azyl nebo odůvodněnost strachu z pronásledování. Skutková podstata, z níž ministerstvo vycházelo, má oporu ve spisech a není s nimi v rozporu, protože vycházelo z tvrzení stěžovatelky a v souladu se zákonem jej vyhodnotilo tak, že důvody jím uváděné nelze podřadit pod žádný z důvodů taxativně uvedených pro udělení azylu v § 12 zákona o azylu. Skutečnost, že stěžovatelka má v zemi původu obavy, aniž by je jakkoliv v kontextu § 12 písm. b) zákona o azylu konkretizovala, a pouze uvedla, že reakce okolí na informace o machinacích ve volbách v r. 2002 byla negativní, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona o azylu. V čem spočívala objektivní nemožnost stěžovatelky obrátit se na příslušné orgány státní moci ve věci machinací ve volbách, jichž byla svědkem, stěžovatelka neuvedla. Pokud stěžovatelka vyjádřila výhrady k podkladům obsahujícím informace o politických a společenských poměrech na Ukrajině, z nichž jak ministerstvo, tak krajský soud vycházely, opět neuvedla nic konkrétního, čím by pravdivost jejich obsahu zpochybnila.

I když stěžovatelka vyjádřila přesvědčení, že jsou v jejím případě naplněna také ustanovení § 13 a § 14 zákona o azylu, opět nic konkrétního v tomto směru neuvedla. Ve vztahu k § 13 zákona o azylu netvrdila, že jejímu rodinnému příslušníku byl udělen azyl podle § 12 nebo § 14 citovaného zákona a že je tedy jedná o případ hodný zvláštního zřetele pro udělení azylu za účelem sloučení rodiny a pokud se jedná o udělení azylu podle § 14 zákona o azylu, není na udělení azylu podle citovaného ustanovení právní nárok a ministerstvo posuzuje každý jednotlivý případ na základě správního uvážení.

Nejvyšší správní soud proto z důvodu výše uvedeného kasační stížnost podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. Ve věci rozhodl v souladu s § 109 odst. 1 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

O stěžovatelkou podaném návrhu, aby kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek podle ust. § 107 s. ř. s., Nejvyšší správní soud nerozhodl, neboť se jedná o věc, která byla vyřízena v souladu s ust. § 56 odst. 2 ve spojení s § 120 s. ř. s. přednostně.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1, věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil,

proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatelka v řízení úspěch neměla, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení a ministerstvu žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. dubna 2005

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu